

Počet zmínek: 1

Online: 1 |

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Operní panorama Heleny Havlíkové (526) – V ostravském Caesarovi zvítězil Ptolemaios

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 22.06.2025 17:00:40, Datum importu: 22.06.2025 17:24:20, Zdroj: operaplus.cz, Autor: Helena Havlíková, Periodicita: Denně, Provozovatel: Opera Plus z.s., Země: CZ, AVE: 1 500 Kč, GRP: 0,06, OTS: 5 617, Měsíční návštěvnost: 81 237, Celková návštěvnost: 61 670, RU/den: 5 617, RU/měsíc: 74 572

Operní soubor **Národního divadla moravskoslezského** je po **Národních divadlech** v Praze a v Brně další repertoárová scéna u nás, kde se rozhodli uvést

barokní operu s dirigentem i orchestrem specializovanými na historicky poučenou interpretaci s dobovými nástroji. Händelova Julia Caesara v Egyptě v režii Jiřího Nekvasila hudebně nastudoval Roman Válek s orchestrem Czech Ensemble Baroque.

Trendy „poučeného“ uvádění barokních oper

Vpád znovuobjevovaných barokních oper i do repertoáru „kamenných“ divadel, jejichž dramaturgie většinou na historické ose začíná Mozartem, trvá už několik desetiletí. I přesto, že jejich uvádění má svá specifika, vedení těchto scén seznalo, že tato díla oslovují také dnešní publikum svou až marnotratnou opulentností výrazu, kterým skladatelé hudebně vyjadřovali vyhrčené pocity postav, a virtuozitou pěveckých partů.

Uplatňují se tři základní přístupy, jak uvádět „staré“ opery se souborem, jehož běžný repertoár sahá od klasicismu po současnost: V poslední době ustupuje varianta, kdy divadlo přistupuje k nastudování stejně jako k ostatním titulům s vlastním orchestrem a dirigentem, který se neprofiluje v oblasti staré hudby. V druhém případě sice divadlo také rezignuje na dobové nástroje a vystačí si se svými hráči, ale k hudebnímu nastudování přizve dirigenta zaměřeného na historicky poučenou interpretaci, případně do svého orchestru doplní několik specialistů, většinou hráče continua, případně vedoucí nástrojových skupin – například Rameauova Platée ve Státní opeře (premiéra 2024), nebo Purcellova Dido a Aeneas v brněnském Janáčkově divadle (premiéra 2016), obě s dirigentem Václavem Luksem, nebo Monteverdiho Korunovace Poppey v Plzni (premiéra 2020) či Monteverdiho Orfeo (premiéra 2018) v hudebním nastudování Vojtěcha Spurného. I u nás se ovšem začala rozvíjet ještě hlubší spolupráce, při které si divadlo najme kromě dirigenta i kompletní specializovaný orchestr a sólisty. Takový model prosazuje především Václav Lukš se svým Collegiem 1704. Už v roce 2009 takto vznikla ve Stavovském divadle inscenace Händelova Rinalda a zde pak ještě v roce 2013 Myslivečkovy Olympiády, která i díky režii Ursel Herrmannové a sólistům dostala pražské **Národní divadlo** na evropskou úroveň. Spolupráci s Václavem Luksem po Purcellově Dido a Aeneas v roce 2022 prohloubilo také **Národní divadlo** Brno a uvedení Händelovy Alciny ve vizuálně atraktivní režii Jiřího Heřmana také vyvolalo velkou pozornost.

Nyní tento model propojení, který není pro repertoárové divadlo s jiným „rytmem“ práce vůbec snadný ani organizačně a finančně, zvolila ostravská opera v koprodukcí s Hudebním festivalem Znojmo, partnerem, který se uvádění „starých“ oper produkční formou stagiony věnuje už dvacet let. **Národní divadlo moravskoslezské** s nejvýraznějšími počiny v oblasti soudobé opery u nás (nejen díky festivalu New Opera Days Ostrava) tak svou dramaturgii rozšířilo naopak směrem k barokním počátkům opery.

Giulio Cesare – Händelův londýnský triumf

Opera Giulio Cesare in Egitto Julius Caesar v Egyptě, HWV 17, s premiérou v Královském divadle v Londýně v roce 1724, je považována za jeden z vrcholů nejen bohaté operní tvorby Georga Friedricha Händela (1685–1759), ale i žánru opery seria vůbec. Patří k vrcholu prvního londýnského období, kdy byl Händel hlavním reprezentantem italské opery v Anglii. Opera vznikla jako třetí dílo z jeho série pro Královskou hudební akademii (Royal Academy of Music), kterou Händel založil v roce 1719 s cílem provozovat právě italské opery seria. V té době již měl za sebou v Londýně úspěšná uvedení desítky oper počínaje Rinaldem (1711), ale právě Giulio Cesare se stal vrcholným dílem tohoto typu – a to jak po stránce hudební invence, tak ve výstavbě dramatických charakterů.

Händel zde naplno rozvinul svůj talent pro psychologické vykreslení postav prostřednictvím hudby, především v

propracovaných áriích da capo s kontrastním středním dílem mezi čtyřnásobným opakováním první části, což skýtalo sólistům prostor pro předvedení jejich virtuózní pěvecké techniky. Díky výjimečně kvalitnímu libretu Nicoly Francesca Hayma a obsazení největších pěveckých hvězd své doby – včetně kastráta Senesina jako Caesara a sopranistky Francesky Cuzzoni jako Kleopatry – mohl Händel vytvořit operu, která dokonale spojovala pěveckou virtuozitu s dramatem.

Ostravské uvedení uvázlo na půli cesty

Dirigenta Romana Válka a orchestr Czech Ensemble Baroque s dobovými nástroji znám už dlouho ze znojemského hudebního festivalu, kde každý rok uvádějí vlastní inscenaci opery, oratoria nebo jiného hudebně-dramatického žánru období baroka, případně klasicismu. Loni to byla Vivaldiho *Juditha triumfující*, předtím třeba oslavná serenata Harmonie planet Antonia Caldary (2023), Rameauova *Plátée* (2014), kompletní Purcellova semiopera *Král Artuš* včetně činohry (2010) nebo Myslivečkův *Montezuma* (2011). Z Válkova hudebního nastudování s východiskem v historicky poučené interpretaci vždy vyzařoval muzikantský temperament.

Ačkoli Händelův *Julius Caesar* jako vrcholná opera seria se svými typickými vyhocenými afekty nabízí skvělou příležitost pro uplatnění takového přístupu, ostravská premiéra zachycovala spíše jen jeho základní obrysy. Těžko říct, jestli to bylo kvůli vyvýšenému orchestřišti nedostatečnou adaptací na prostor ostravského Divadla Antonína Dvořáka nebo nároky na koncentraci při čtyřhodinovém večeru s dvěma přestávkami a tedy (i při škrtech nejen recitativů, ale i hudebních čísel) značnou délkou. Třebaže inscenaci oživil hráči přímo na jevišti a Händelova partitura je barvitá uplatněním sólových nástrojů jako partnerů pěvců, premiéra tentokrát neměla onu pro Válka typickou jiskru. Navíc se projevovaly nedokonalosti v souhře. Série dalších čtyř červnových představení v Ostravě a pokračování inscenace na festivalu ve Znojmě třemi uvedenými v červenci v tamním Domečku ale otevírá perspektivu, že Válkovo hudební nastudování dospěje k větší preciznosti a plasticitě.

Divadelní uchopení oper seria je dnes náročné z mnoha důvodů včetně divadelní praxe a chování diváků, protože na rozdíl od těch barokních ti dnešní „vzorně“ sedí po celé představení tiše na svých místech. Režiséři při našem současném, zrychleném vnímání času musí nějak naložit s tím, že v rozsáhlých áriích oper seria se zastavuje dramatický čas a čtyřikrát se „omílá“ text i hudba jejich první části s ozvláštňováním ozdobami podle míry vkusu a pěveckých schopností sólistů. A k tomu bývá děj na mytologická či antická témata z dnešního pohledu zašmodrchaný s vládci ctnostnými i tyranskými, nečekanými zvraty, záměnami, utajováním, zradami, intrikami a odhaleními. Pro současné publikum může být navíc matoucí, že mužské postavy původně většinou určené kastrátům, ale i v „kalhotkových“ rolích sólistkám, jsou dnes obsazovány sopranistkami nebo mezzosopranistkami, a i v případě interpretace kontratenoristy zůstává neobvyklé, že chrabří vládci a vojevůdci zpívají v ženské poloze. Opera seria zároveň podléhala až schematické struktuře s vyústěním do povinného šťastného konce, bez ohledu na to, jak zavilá nepřátelství panovala mezi postavami ještě několik minut před koncem.

K tomu přistupují i oscilace mezi dvěma krajnostmi soudobých trendů inscenování barokních oper. Na jedné straně vidíme pokusy aplikovat historicky poučenou interpretaci i na divadelní složku s barokní zálibou ve vizuální opulentnosti a divadelními „zázraky“ a popisnou gestikou pažemi. U nás ji, velmi důsledně, uplatňuje například soubor Hof-Musici Ondřeje Macka. Opačnou krajností je adaptace mytologických nebo antických příběhů na současnost. Takto například přistoupili k opeře seria Josefa Myslivečka *Antigona* v roce 2006 ve Stavovském divadle Jiří Nekvasil a Daniel Dvořák. Přenesli ji do současné východoevropské země se stylizací hlavních postav – Antigony a Kreónta – do podob Julije Tymošenkové a Alexandra Lukašenka.

Tentokrát v Ostravě inscenační přístup dvojice Nekvasil – Dvořák k Händelově *Caesarovi* uvízl někde na půli cesty. Na začátku Nekvasil umístil jednotlivé postavy na podstavce s jejich jmény, takže se divák snadno orientoval, kdo je kdo. Identifikaci postav navíc podpořily i kostýmy Hany Kelar Knotkové. Kombinují antické prvky se současnými při zřetelném odlišení Egyptanů v okázalých zlatých róbách od Římanů s kontrastem barvy a materiálu. Jejich kostýmy propojují šedé látky s jemnými pruhy pro současné střihy šatů a rudou kůži na motivy antického odívání.

Pak se ale Jiří Nekvasil soustředil pouze na základní ilustraci mocenských střetů a milostných vzplanutí volně vycházejících z historických událostí roku 48 a 47 před naším letopočtem, kdy se římský císař Julius Caesar při pronásledování svého nepřítele Pompeia v Egyptě připletl do mocenských sporů mezi egyptským králem Ptolemaiem a jeho sestrou Kleopatrou, do které se navíc zamiloval. K naplnění oněch rozsáhlých pětidílných árií to nestačilo, i když si vypomáhal baletem, v pohybové spolupráci Antonína Blahuty s deseti tanečníky nepříliš invenčním i v dramatické scéně bitvy.

Scéna Daniela Dvořáka je zpočátku vizuálně atraktivní díky zrcadlové stěně přes celý portál jeviště v popředí, takže se v ní odráží nejen orchestr a dirigent, ale i hlediště. Po jejím zvednutí se objeví dle principu barokní scénografie několik řad bočních malovaných kulis s perspektivně ubíhajícími efektními starověkými egyptskými motivy pyramid, faraonů a palem. Ptolemaios a Kleopatra se zjevují na trůnech umístěných na pojízdných modulech schodů, smyslnost sálá z fialově nasvícené scény s malbou zahrady, kde Kleopatra svádí Caesara. Jenže pak jeviště členěné horizontálně schody zůstávalo často prázdné, což bez rozehraných akcí vedlo k jednotvárnosti.

Prolamování kontratenorových hranic

Hlavní těžiště inscenace tak leželo na sólistech – ostatně právě díky jejich pěvecké ekvilibristice byla pro barokní publikum opera tak populární. Do titulní role obsazený Andreas Scholl, prezentovaný jako hvězda ostravské a znojemské inscenace, patří ke generaci, která v 80. letech začínala rozvíjet specifický kontratenorový hlasový obor,

dnes nahrazující barokní kastráty. A přímo roli Caesara vytvořil Ioni při koncertním uvedení v Opéra Royal de Versailles s Cecilíí Bartolí jako Kleopatrou. Schollova intonace, deklamace a základní pěvecká technika s klidným koncentrovaným hlavovým tónem jsou díky jeho letitým zkušenostem s barokní hudbou stále na vysoké úrovni. Jenže uměřená kultivovanost a herecká střídmost ochudily Caesara o jeho rozhodnost římského vojevůdce a vášnivě vzplanutí ke Kleopatře.

Zejména chorvatský altový kontratenorista Franko Klisović v roli Ptolemaia ovšem předvedl, kam se pěvecká technika v tomto oboru posunula. Klisovićovy brilantní koloratury i v rychlých tempech, velký hlasový rozsah s plynulým přechodem do mužských poloh, obdivuhodná škála dynamiky i výrazu pro vyjádření afektů si zasluhují vysoké uznání, protože otevírají nové kontratenorové perspektivy. Valerovi Sabadusovi sice role Sexta, který se postupně prozpívává od nářku nad smrtí svého zavražděného otce Pompea ke mstitelovi, ve Válkově hudebním nastudování tolik příležitosti nedávala, ovšem výšky tohoto německého sopranového kontratenoristy byly oslnivé.

Znovu mě nadchla Monika Jägerová, která svým temným, na alikvóty mimořádně bohatým altem vyjádřila různé odstíny bolesti čerstvé vdovy Kornélie, když jí „naservírují“ uťatou hlavu jejího manžela Pompea, i vzdoru vůči milostným návrhům zosnovatelů vraždy jejího manžela – Achilla a Ptolemaia. Doubravka Novotná má i díky svému jasnému sopránů a půvabu všechny předpoklady pro roli svůdné Kleopatry, jejíž koketnost však chvílemi až přehrávala. A roli proradného Ptolemaiova vojevůdce Achilla dobře zvládl barytonista Michal Marhold

Byla to stejně jako při barokní provozovací praxi právě většina sólových výkonů, byť se střídmejší ornamentikou, které dodaly ostravské verzi nastudování Händelova Julia Caesara lesk. A jsem zvědavá na verzi znojenskou v atmosféře letního festivalu.

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě

19. června 2025, 18:30 hodin

Národní divadlo moravskoslezské

Inscenační tým

Hudební nastudování: Roman Válek

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: Daniel Dvořák

Kostýmy: Hana Kelar Knotková

Pohybová spolupráce: Antonín Blahuta

Hudební spolupráce: Czech Ensemble Baroque

Produkce: Kateřina Svobodová

Dramaturgie: Juraj Balús

Účinkující

Julius Caesar – Andreas Scholl

Sextus Pompeius, Pompeiův syn Sextus – Valer Sabadus

Kornélie, jeho matka – Monika Jägerová

Kleopatra, egyptská královna – Doubravka Novotná

Ptolemaios, její bratr, král Egypta – Franko Klisović

Achillas, jeho vojevůdce a rádce – Michal Marhold

Czech Ensemble Baroque

členové baletu **NDM** a externisté

Roman Válek – dirigent

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Franko Klisović (foto Martin Popelář) Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Andreas Scholl (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Doubravka Novotná (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Michal Marhold (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Michal Marhold, Valer Sabadus, Doubravka Novotná, Andreas Scholl, Monika Jägerová, Franko Klisović (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Franko Klisović (foto Martin Popelář) Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Andreas Scholl (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Doubravka Novotná (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Michal Marhold (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, **Národní divadlo moravskoslezské** – Michal Marhold, Valer Sabadus, Doubravka Novotná, Andreas Scholl, Monika Jägerová, Franko Klisović (foto Martin Popelář)

pražské Národní divadlo na evropskou úroveň. Spolupráci s Václavem Luksem po Purcellově *Dido a Aeneas* v roce 2022 prohloubilo také Národní divadlo Brno a uvedení Händelovy *Alciny* ve vizuálně atraktivní režii Jiřího Heřmana také vyvolalo velkou pozornost.

Nyní tento model propojení, který není pro repertoárové divadlo s jiným „rytmem“ práce vůbec snadný ani organizačně a finančně, zvolila ostravská opera v koprodukcii s **Hudebním festivalem Znojmo**, partnerem, který se uvádění „starých“ oper produkční formou stagiony věnuje už dvacet let. **Národní divadlo moravskoslezské** s nejvýraznějšími počiny v oblasti soudobé opery u nás (nejen díky festivalu New Opera Days Ostrava) tak svou dramaturgii rozšířilo naopak směrem k barokním počátkům opery.

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, Národní divadlo moravskoslezské – Andreas Scholl (foto Martin Popelář)

Giulio Cesare – Händelův londýnský triumf

Opera *Giulio Cesare in Egitto* / *Julius Caesar v Egyptě*, HWV 17, s premiérou v Královském divadle v Londýně v roce 1724, je považována za jeden z vrcholů nejen bohaté operní tvorby Georga Friedricha Händela (1685–1759), ale i žánru opery seria vůbec. Patří k vrcholu prvního londýnského období, kdy byl Händel hlavním reprezentantem italské opery v Anglii. Opera vznikla jako třetí dílo z jeho série pro Královskou hudební akademii (Royal Academy of Music), kterou Händel založil v roce 1719 s cílem provozovat právě italské opery seria. V té době již měl za sebou v Londýně úspěšná uvedení desítky oper počínaje *Rinaldem* (1711), ale právě *Giulio Cesare* se stal vrcholným dílem tohoto typu – a to jak po stránce hudební invence, tak ve výstavbě dramatických charakterů.

Händel zde naplno rozvinul svůj talent pro psychologické vykreslení postav prostřednictvím hudby, především v propracovaných áriích da capo s kontrastním středním dílem mezi čtyřnásobným opakováním první části, což skýtalo sólistům prostor pro předvedení jejich virtuózní pěvecké techniky. Díky výjimečně kvalitnímu libretu Nicolò Francesca Hayma a obsazení největších pěveckých hvězd své doby – včetně kastráta Senesina jako Caesara a sopranistky Francesky Cuzzoni jako Kleopatry – mohl Händel vytvořit operu, která dokonale spojovala pěveckou virtuozitu s dramatem.

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, Národní divadlo moravskoslezské – Doubravka Novotná (foto Martin Popelář)

Ostravské uvedení uvázlo na půli cesty

nezvládal chlast management. V současných podmínkách od města do téhle...

- **Supermuť:** [Minutáž 35:30 aneb jak ředitelování v ZSO opravdu nedělat: https://www.youtube.com/live/_lubE8QkILY?si=xAF-urmcYFbBD8Zr](https://www.youtube.com/live/_lubE8QkILY?si=xAF-urmcYFbBD8Zr)
- **EEEEAA:** [I když jsem na koncerte nebyla, verím recenzi plně. Tetelmanova operní představení trpí...](#)
- **ronniev:** [Nic proti jeho hlasu, je krásný, ale s hereckými schopnostmi je to... slabší. Viděla...](#)
- **Lenka Sura:** [very nice interview :-\)](#)
- **Vandal:** [Na ARTE Concert se objevil záznam z představení Platey ze Státní opery z 1...](#)
- **Supermuť:** [Kde za daných pracovních podmínek nechteji pracovat Češi, tam se prohlubuje mezinárodní složení.](#)
- **Vandal:** [No dobře, tak jsem se netrefil. Mám však radu. Po návratu z představení Calixta...](#)

ZAÚJALO NÁS

[Objeví pěvecká soutěž Gabriely Beňákové nové operní naděje?](#)

[Prague Philharmonia posunula hranice poslechu čtyřhodinovým hudebním maratonem](#)

[Dirigent Tomáš Hanus: Hlavní je mít partituru v hlavě a ne hlavu v partituře](#)

SOUTĚŽE

[Vyherci soutěží](#)

případně klasicismu. Loni to byla Vivaldiho *Juditha triumfující*, předtím třeba oslavná serenata *Harmonie planet* Antonia Caldary (2023), Rameauova *Platée* (2014), kompletní Purcellůva semiopera *Král Artuš* včetně činohry (2010) nebo Myslivečkův *Montezuma* (2011). Z Váلكova hudebního nastudování s východiskem v historicky poučené interpretaci vždy vyzářoval muzikantský temperament.

Ačkolí Händelův *Julius Caesar* jako vrcholná opera seria se svými typickými vyhraněnými afekty nabízí skvělou příležitost pro uplatnění takového přístupu, ostravská premiéra zachycovala spíše jen jeho základní obrysy. Těžko říct, jestli to bylo kvůli vyvýšenému orchestřišti nedostatečnou adaptací na prostor ostravského Divadla Antonína Dvořáka nebo nároky na koncentraci při čtyřhodinovém večeru s dvěma přestávkami a tedy (i při škrtech nejen recitativů, ale i hudebních čísel) značnou délkou. Třebaže inscenaci oživil hráči přímo na jevišti a Händelova partitura je barvitá uplatněním sólových nástrojů jako partnerů pěvců, premiéra tentokrát neměla onu pro Váلكa typickou jiskru. Navíc se projevovaly nedokonalosti v souhře. Série dalších čtyř červnových představení v Ostravě a pokračování inscenace na festivalu ve Znojmě třemi uvedenými v červenci v tamním Domečku ale otevírá perspektivu, že Váلكovo hudební nastudování dospěje k větší preciznosti a plasticitě.

Divadelní uchopení oper seria je dnes náročné z mnoha důvodů včetně divadelní praxe a chování diváků, protože na rozdíl od těch barokních ti dnešní „vzorně“ sedí po celé představení tiše na svých místech. Režiséři při našem současném, zrychleném vnímání času musí nějak naložit s tím, že v rozsáhlých áriích oper seria se zastavuje dramatický čas a čtyřikrát se „omílá“ text i hudba jejich první části s ozvláštňováním ozdobami podle míry vkusu a pěveckých schopností sólistů. A k tomu bývá děj na mytologická či antická témata z dnešního pohledu zašmodrchaný s vládci ctnostnými i tyranskými, nečekanými zvraty, záměnami, utajováním, zradami, intrikami a odhaleními. Pro současné publikum může být navíc matoucí, že mužské postavy původně většinou určené kastrátům, ale i v „kalhotkových“ rolích sólistkám, jsou dnes obsazovány sopránistkami nebo mezzosopránistkami, a i v případě interpretace kontratenoristy zůstává neobvyklé, že chrabří vládci a vojevůdci zpívají v ženské poloze. Opera seria zároveň podléhala až schematické struktuře s vyústěním do povinného šťastného konce, bez ohledu na to, jak zavlá nepříteľství panovala mezi postavami ještě několik minut před koncem.

K tomu přistupují i oscilace mezi dvěma krajnostmi soudobých trendů inscenování barokních oper. Na jedné straně vidíme pokusy aplikovat historicky poučenou interpretaci i na divadelní složku s barokní zálibou ve vizuální opulentnosti a divadelními „zázraky“ a popisnou gestikou pažemi. U nás ji, velmi důsledně, uplatňuje například soubor Hof-Musici Ondřeje Macka. Opačnou krajností je adaptace mytologických nebo antických příběhů na současnost. Takto například přistoupili k opeře seria Josefa Myslivečka *Antigona* v roce 2006 ve Stavovském divadle **Jiří Nekvasil** a **Daniel Dvořák**. Přenesli ji do současné východoevropské země se stylizací hlavních postav – Antigony a Kreóna – do podob Julije Tymošenkové a Alexandra Lukašenka.

Tentokrát v Ostravě inscenační přístup dvojice Nekvasil – Dvořák k Händelově *Caesarovi* uvízl někde na půli cesty. Na začátku Nekvasil umístil jednotlivé postavy na podstavce s jejich jmény, takže se divák snadno orientoval, kdo je kdo. Identifikaci postav navíc podpořily i kostýmy **Hany Kelar Knotkové**. Kombinují antické prvky se současnými při zřetelném odlišení Egyptanů v okázalých zlatých róbách od Římanů s kontrastem barvy a materiálu. Jejich kostýmy propojují šedé látky s jemnými pruhy pro současné střihy šatů a rudou kůži na motivy antického odívání.

Pak se ale Jiří Nekvasil soustředil pouze na základní ilustraci mocenských střetů a milostných vzplanutí volně vycházejících z historických událostí roku 48 a 47 před naším letopočtem, kdy se římský císař Julius Caesar při pronásledování svého nepřítele Pompeia v Egyptě připlétl do mocenských sporů mezi egyptským králem Ptolemaiem a jeho sestrou Kleopatrou, do které se navíc zamiloval. K naplnění oněch rozsáhlých pětidílných árií to nestačilo, i když si vypomáhal baletem, v pohybové spolupráci **Antonína Blahuty** s deseti tanečníky nepřiliš invenčním i v dramatické scéně bitvy.

Scéna Daniela Dvořáka je zpočátku vizuálně atraktivní díky zrcadlové stěně přes celý portál jeviště v popředí, takže se v ní odráží nejen orchestr a dirigent, ale i hlediště. Po jejím zvednutí se objeví dle principu barokní scénografie několik řad bočních malovaných kulis s perspektivně ubíhajícími efektními starověkými egyptskými motivy pyramid, faraonů a palem. Ptolemaios a Kleopatra se zjevují na trůnech umístěných na pojízdných modulech schodů, smysluplnost sálá z fialově nasvícené scény s malbou zahrady, kde Kleopatra svádí Caesara. Jenže pak jeviště členěné horizontálně schody zůstávalo často prázdné, což bez rozehraných akcí vedlo k jednotvárnosti.

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, Národní divadlo moravskoslezské – Michal Marhold (foto Martin Popelář)

Prolamování kontratenorových hranic

Hlavní těžšíště inscenace tak leželo na sólistech – ostatně právě díky jejich pěvecké ekvilibristice byla pro barokní publikum opera tak populární. Do titulní role obsazený **Andreas Scholl**, prezentovaný jako hvězda ostravské a znojemské inscenace, patří ke generaci, která v 80. letech začínala rozvíjet specifický kontratenorový hlasový obor, dnes nahrazující barokní kastráty. A přímo roli Caesara vytvořil loni při koncertním uvedení v Opéra Royal de Versailles s Cecilíí Bartolí jako Kleopatrou. Schollova intonace, deklamace a základní pěvecká technika s klidným koncentrovaným hlavovým tónem jsou díky jeho letitým zkušenostem s barokní hudbou stále na vysoké úrovni. Jenže uměřená kultivovanost a herecká střídmost ochudily Caesara o jeho rozhodnost římského vojevůdce a vášnivě vzplanutí ke Kleopatře.

Zejména chorvatský altový kontratenorista **Franko Klisović** v roli Ptolemaia ovšem předvedl, kam se pěvecká technika v tomto oboru posunula. Klisovićovy brilantní koloratury i v rychlých tempech, velký hlasový rozsah s plynulým přechodem do mužských poloh, obdivuhodná škála dynamiky i výrazu pro vyjádření afektů si zasluhují vysoké uznání, protože otevírají nové kontratenorové perspektivy. **Valerovi Sabadusovi** sice role Sexta, který se postupně prozpívává od nářku nad smrtí svého zavražděného otce Pompea ke mstitelovi, ve Válkové hudebním nastudování tolik příležitostí nedávala, ovšem výšky tohoto německého sopranového kontratenoristy byly oslnivé.

Znovu mě nadchla **Monika Jägerová**, která svým temným, na alikvóty mimořádně bohatým altem vyjádřila různé odstíny bolesti čerstvé vdovy Kornélie, když jí „naservírují“ utatou hlavu jejího manžela Pompea, i vzdoru vůči milostným návrhům zosnovatelům vraždy jejího manžela – Achilla a Ptolemaia. **Doubravka Novotná** má i díky svému jasnému sopránů a půvabu všechny předpoklady pro roli svůdné Kleopatry, jejíž koketnost však chvílemi až přehrávala. A roli proradného Ptolemaiova vojevůdce Achilla dobře zvládl barytonista **Michal Marhold**.

Byla to stejně jako při barokní provozovací praxi právě většina sólových výkonů, byť se střídmejší ornamentikou, které dodaly ostravské verzi nastudování Händelova *Julia Caesara* lesk. A jsem zvědavá na verzi znojemskou v atmosféře letního festivalu.

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě, 19. června 2025, Národní divadlo moravskoslezské – Michal Marhold, Valer Sabadus, Doubravka Novotná, Andreas Scholl, Monika Jägerová, Franko Klisović (foto Martin Popelář)

Georg Friedrich Händel: Julius Caesar v Egyptě

19. června 2025, 18:30 hodin

Národní divadlo moravskoslezské

Inscenační tým

Hudební nastudování: Roman Válek

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: Daniel Dvořák

Kostýmy: Hana Kelar Knotková

Poluková snaluvěra: Antonín Blahuta

Pohybová spolupráce: Antonín Blahuta
Hudební spolupráce: Czech Ensemble Baroque
Produkce: Kateřina Svobodová
Dramaturgie: Juraj Balús

Účinkující

Julius Caesar – Andreas Scholl
Sextus Pompeius, Pompeiův syn Sextus – Valer Sabadus
Kornélie, jeho matka – Monika Jägerová
Kleopatra, egyptská královna – Doubravka Novotná
Ptolemaios, její bratr, král Egypta – Franko Klisovič
Achillas, jeho vojevůdce a rádce – Michal Marhold

Czech Ensemble Baroque
členové baletu NDM a externisté
Roman Válek – dirigent

G+

Share 0 Post

MOHLO BY VÁS ZAJÍMAT

Operní panorama Heleny Havlíkové (525) – Brněnský Roger na pomezí snu a skutečnosti

Operní panorama Heleny Havlíkové (524) – 67. ročník Smetanovy Litomyšle v (Smeta)NOVÉM

Operní panorama Heleny Havlíkové (523) – Francouzské baroko a italské trecento na Pražském jaru

Operní panorama Heleny Havlíkové (520) – Královská opera Covent Garden: Připomínka Hoffmannových povídek jako pozvánka na Turandot

Operní panorama Heleny Havlíkové (519) – Oplakávání génia přešlo na festivalu Opera ve veselou taškařici

Operní panorama Heleny Havlíkové (518) – Bláznivý svatební den z Ostravy

Ohodnoťte článek

Odebírat

Přihlášení

Pro komentování se prosím přihlašte

o KOMENTÁŘE

UŽITEČNÉ INFORMACE

[O nás](#)

[Partneři](#)

[Jak nás můžete podpořit](#)

[Ochrana osobních údajů uživatelů](#)

[Napište nám](#)

[Podmínky užívání](#)

[Pravidla diskuze a blogování](#)

[Spolupracujte s námi](#)
[Klasika není out](#)

ARCHIV

[Jmenný rejstřík](#)

[Zprávy](#)

[Autoři článků](#)

[Díla](#)

[Divadla - soubory - orchestry - festivaly](#)

Opera PLUS
17,884 followers
EK NEJVĚTŠÍ KOMUNITĚ
HUDBY A TANCE V ČR
operaplus.cz

[Follow Page](#)[Share](#)

